Westervoort, 28 september 2026.

Aan de gemeenteraad van Westervoort
Postbus 40
6930 AA Westervoort

Betreft: Verzoek tot wijziging van de lokale regelgeving inzake digitale inspraak en deelname aan de burgerrondvraag

Geachte leden van de gemeenteraad,
Hierbij verzoek ik u om de gemeentelijke regelgeving zodanig te wijzigen dat inwoners van Westervoort formeel, structureel en voor iedereen de mogelijkheid krijgen om:

1. tijdens een openbare commissievergadering via een videoverbinding gebruik te maken van het spreekrecht; en
2. tijdens een openbare raadsvergadering via een videoverbinding deel te nemen aan de burgerrondvraag en een vraag aan de gemeenteraad te stellen.

Ik verzoek u deze mogelijkheid als een gelijkwaardige alternatieve wijze van deelname naast fysieke deelname in de lokale regelgeving vast te leggen.
Daarnaast verzoek ik u om deze voorziening als uitgangspunt op te nemen in de regelgeving van de toekomstige gemeente **De Liemers**, zodat de mogelijkheid van digitale burgerparticipatie niet verloren gaat bij de gemeentelijke herindeling.

1. Aanleiding
De gemeentelijke regelgeving kent momenteel mogelijkheden voor inwoners om tijdens vergaderingen van de gemeenteraad en raadscommissies gebruik te maken van het spreekrecht. De huidige regeling formuleert deze mogelijkheid echter vanuit fysieke aanwezigheid en bevat geen uitdrukkelijke, voor inwoners kenbare regeling die het mogelijk maakt om via een videoverbinding in te spreken.
Dat betekent dat een inwoner die van het bestaande spreekrecht gebruik wil maken, maar niet fysiek naar de vergaderlocatie kan of wil komen, niet op dezelfde wijze van deze participatiemogelijkheid gebruik kan maken.
Ik verzoek de gemeenteraad deze omissie weg te nemen.
Het gaat hierbij niet om het creëren van een geheel nieuw democratisch recht. Het gaat om het moderniseren van de wijze waarop een bestaand participatierecht kan worden uitgeoefend.

2. Wettelijk kader
Artikel 150 van de Gemeentewet bepaalt dat de gemeenteraad een verordening vaststelt waarin regels worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken.
De wet laat de gemeenteraad daarbij ruimte om de wijze van inspraak lokaal te regelen.
Van belang is dat de regering in de parlementaire behandeling van de regeling inzake digitaal vergaderen uitdrukkelijk heeft uiteengezet dat de bestaande uitgangspunten voor participatie van inwoners ook in een digitale omgeving moeten blijven gelden. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel inzake digitaal vergaderen wordt met betrekking tot artikel 150 Gemeentewet expliciet vermeld dat ook in een digitale omgeving de mogelijkheid tot inspreken moet worden geboden. Daarbij wordt tevens aangegeven dat dit bijvoorbeeld door inbellen kan worden vormgegeven.

De wetgever heeft daarmee juist bevestigd dat digitale deelname van inwoners aan inspraak niet op voorhand wordt uitgesloten door het wettelijke stelsel.
Daar komt bij dat de openbaarheid van gemeentelijke vergaderingen inmiddels ook in een digitale context juridisch kan worden gewaarborgd. Een vergadering kan via een video- en audioverbinding openbaar voor het publiek worden gevolgd.
Er bestaat derhalve geen algemene wettelijke regel die de gemeenteraad verplicht om inspraak uitsluitend fysiek te laten plaatsvinden.
De keuze om digitale inspraak niet mogelijk te maken is daarmee primair een keuze die voortvloeit uit de lokale regelgeving en de inrichting van de gemeentelijke vergaderorde, en niet uit een wettelijk verbod op digitale inspraak.

3. De huidige lokale regeling
De actuele lokale regelgeving kent weliswaar een spreekrecht voor burgers, maar legt niet vast dat dit spreekrecht ook via een videoverbinding kan worden uitgeoefend.
Juist omdat het spreekrecht in de gemeentelijke regelgeving wordt geregeld, is het wenselijk dat ook de wijze waarop dit recht kan worden uitgeoefend ondubbelzinnig wordt vastgelegd.
Een inwoner moet uit de regelgeving kunnen afleiden:

- dat digitale deelname mogelijk is;
- onder welke voorwaarden daarvan gebruik kan worden gemaakt;
- hoe men zich daarvoor kan aanmelden;
- dat een digitale inspreker dezelfde spreektijd en inhoudelijke mogelijkheden heeft als een fysiek aanwezige inspreker;
- wat er gebeurt bij technische problemen; en
- dat de mogelijkheid niet afhankelijk is van een incidentele toestemming van de voorzitter, de griffie of individuele raadsleden.

Dat laatste is van bijzonder belang. Een structureel participatierecht behoort niet afhankelijk te zijn van een discretionaire beslissing per vergadering.

4. Gelijkwaardigheid van fysieke en digitale deelname
Het uitgangspunt van dit verzoek is dat digitale deelname niet in de plaats komt van fysieke inspraak, maar daaraan wordt toegevoegd.
Een inwoner die fysiek wil inspreken, moet dat kunnen blijven doen.
Een inwoner die via een videoverbinding wil inspreken, moet daarvoor een gelijkwaardige mogelijkheid krijgen.
De keuze tussen beide vormen zou bij de inwoner moeten liggen, behoudens objectieve technische of wettelijke beperkingen.
Een digitale inspreker zou daarom in beginsel:

- dezelfde spreektijd moeten krijgen;
- over hetzelfde onderwerp mogen spreken;
- door dezelfde procedurele regels worden gebonden;
- op dezelfde wijze door de voorzitter het woord krijgen;
- dezelfde mogelijkheid moeten hebben om verhelderende vragen te beantwoorden; en
- op dezelfde wijze in de openbare vergadering zichtbaar en hoorbaar moeten zijn.

5. Burgerrondvraag
Hetzelfde uitgangspunt dient te gelden voor de burgerrondvraag tijdens een raadsvergadering.
Wanneer de gemeenteraad inwoners in staat stelt om tijdens de burgerrondvraag vragen te

stellen, bestaat er naar mijn mening geen goede reden om die mogelijkheid uitsluitend afhankelijk te maken van fysieke aanwezigheid in de vergaderzaal.
Ik verzoek daarom expliciet vast te leggen dat een inwoner zich voor de burgerrondvraag ook digitaal kan aanmelden en de vraag vervolgens rechtstreeks via een videoverbinding kan stellen. Daarbij kan uiteraard worden bepaald dat de vraag vooraf wordt aangemeld en dat de griffie controleert of aan de bestaande voorwaarden voor deelname aan de burgerrondvraag is voldaan.

6. Geen technische drempel als vervanging van een juridisch recht
Het verdient aanbeveling om in de regeling tevens vast te leggen dat technische problemen aan de zijde van de gemeente niet zonder meer tot verlies van het inspraakrecht mogen leiden. Wanneer een inwoner zich tijdig heeft aangemeld en aan de inhoudelijke voorwaarden heeft voldaan, behoort een tijdelijke technische storing niet tot gevolg te hebben dat de inwoner zijn of haar inspraakmogelijkheid definitief verliest.
Daarom stel ik voor dat de regeling voorziet in een passende oplossing, bijvoorbeeld:

- opnieuw verbinding maken;
- een korte schorsing van de vergadering;
- indien redelijkerwijs mogelijk alsnog mondeling inspreken;
- of, wanneer deelname die avond aantoonbaar onmogelijk is geworden door een storing aan gemeentelijke zijde, een nieuwe mogelijkheid bij de eerstvolgende passende vergadering.

7. Toegankelijkheid en inclusieve lokale democratie
Het toestaan van digitale inspraak verlaagt de praktische drempel om deel te nemen aan het lokale democratische proces.
Niet iedere inwoner kan op ieder moment fysiek naar het gemeentehuis komen. Dat kan bijvoorbeeld samenhangen met werk, zorgtaken, mobiliteit, tijdelijke omstandigheden of verblijf buiten de gemeente.
Digitale deelname maakt het mogelijk dat inwoners die anders mogelijk afzien van inspraak toch rechtstreeks met de gemeenteraad kunnen communiceren.
Daarmee wordt niet een onderscheid gemaakt tussen verschillende categorieën inwoners, maar juist een extra toegankelijke participatievorm geboden.

8. De toekomstige gemeente De Liemers
Het verzoek krijgt extra betekenis in het licht van de voorgenomen gemeentelijke herindeling in de regio De Liemers.
Ik verzoek de gemeenteraad daarom om deze kwestie niet uitsluitend te behandelen als een technische aanpassing van het huidige Westervoortse reglement.
Bij het opstellen van de regelgeving voor de toekomstige gemeente De Liemers zou als uitgangspunt moeten gelden dat inwoners van de nieuwe gemeente hun democratische participatierechten ook digitaal kunnen uitoefenen.
Dit kan bovendien bijdragen aan de democratische toegankelijkheid van een grotere gemeente, waarin inwoners mogelijk grotere afstanden moeten afleggen om een centrale vergaderlocatie te bereiken.
De overgang naar een nieuwe gemeente is daarmee juist een geschikt moment om digitale participatie structureel in de lokale democratische infrastructuur te verankeren.

9. Concreet verzoek aan de gemeenteraad
Gelet op het voorgaande verzoek ik de gemeenteraad van Westervoort om:
1. vast te stellen dat het bestaande spreekrecht van inwoners ook via een videoverbinding moet kunnen worden uitgeoefend;
2. de Verordening op het Reglement van Orde en/of andere toepasselijke lokale regelgeving dienovereenkomstig te wijzigen;
3. in de betreffende regeling uitdrukkelijk vast te leggen dat een inwoner kan kiezen tussen fysieke deelname en deelname via een videoverbinding;
4. de digitale deelnamemogelijkheid ook expliciet te regelen voor de burgerrondvraag tijdens de gemeenteraadsvergadering;
5. vast te leggen dat digitale deelname, behoudens objectief gerechtvaardigde technische of wettelijke beperkingen, procedureel gelijkwaardig is aan fysieke deelname;
6. een transparante aanmeldprocedure voor digitale inspraak en de digitale burgerrondvraag vast te stellen;
7. regels vast te stellen voor het omgaan met technische storingen, waarbij wordt voorkomen dat een inwoner door een technische tekortkoming aan gemeentelijke zijde zijn of haar participatiemogelijkheid verliest;
8. de griffie opdracht te geven de technische en organisatorische voorzieningen hiervoor structureel beschikbaar te stellen;
9. bij de voorbereiding van de regelgeving van de toekomstige gemeente De Liemers als uitgangspunt op te nemen dat inwoners ook via videoverbinding gebruik kunnen maken van inspraak en andere rechtstreeks aan inwoners geboden participatiemogelijkheden tijdens openbare vergaderingen.

10. Voorgestelde tekst voor de lokale regelgeving
Om het verzoek concreet en juridisch uitvoerbaar te maken, stel ik voor om aan de betreffende bepalingen bijvoorbeeld de volgende bepaling toe te voegen:

Digitale deelname aan het spreekrecht

1. Een inwoner die overeenkomstig deze verordening gebruik wenst te maken van het spreekrecht, kan ervoor kiezen om fysiek in de vergadering aanwezig te zijn dan wel via een door de griffie beschikbaar gestelde videoverbinding deel te nemen.
2. Een inwoner die digitaal deelneemt, heeft dezelfde rechten en is aan dezelfde voorwaarden en beperkingen onderworpen als een fysiek aanwezige inspreker.
3. De griffie draagt zorg voor een tijdige en voor de inwoner toegankelijke mogelijkheid om via de videoverbinding aan de vergadering deel te nemen.
4. Indien een technische storing aan de zijde van de gemeente de digitale deelname onmogelijk maakt of onderbreekt, wordt de inwoner zo mogelijk alsnog in de gelegenheid gesteld zijn of haar bijdrage te leveren.
5. Het bepaalde in dit artikel laat de bevoegdheden van de voorzitter tot handhaving van de orde en de overige bepalingen inzake het spreekrecht onverlet.

Voor de burgerrondvraag kan een vergelijkbare bepaling worden opgenomen:
Digitale deelname aan de burgerrondvraag
Een inwoner die overeenkomstig dit reglement gerechtigd is tijdens de burgerrondvraag een vraag te stellen, kan deze vraag naar keuze fysiek in de vergaderzaal dan wel via een door de griffie beschikbaar gestelde videoverbinding rechtstreeks aan de gemeenteraad stellen.

11. Verzoek om besluitvorming

Ik verzoek de gemeenteraad om dit verzoek als formeel burgerverzoek te behandelen en mij schriftelijk mee te delen:

1. of de gemeenteraad de voorgestelde wijziging van de lokale regelgeving onderschrijft;
2. indien dat het geval is, op welke termijn de betreffende regelgeving wordt aangepast;
3. indien de gemeenteraad van mening is dat de huidige regelgeving reeds ruimte biedt voor digitale inspraak, op welke concrete bepaling(en) dat standpunt is gebaseerd;
4. indien de gemeenteraad van mening is dat digitale inspraak juridisch niet mogelijk is, op welke specifieke wettelijke bepaling dat standpunt berust; en
5. op welke wijze en op welk moment deze vorm van digitale burgerparticipatie wordt meegenomen in de regelgeving van de toekomstige gemeente De Liemers.

Ik verzoek de gemeenteraad daarbij om het juridische uitgangspunt expliciet te betrekken dat de huidige wetgeving digitale inspraak niet uitsluit en dat de gemeentelijke regelgeving de wijze van inspraak nader kan regelen. De parlementaire toelichting bij de permanente regeling voor digitaal vergaderen bevestigt bovendien dat inspraak ook in een digitale omgeving moet kunnen worden vormgegeven.

Ik zie uw inhoudelijke reactie met belangstelling tegemoet.
Hoogachtend,

GEGEVENS ZIJN BIJ DE GRIFFIE BEKEND